

Мойсіяха Андрій Валентинович,

доктор філософії в галузі публічного управління та адміністрування, доцент кафедри організації туристичної діяльності Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу (ННІУЕБ), Міжрегіональна Академія управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, e-mail: Andrey4114@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-7249-9272>

Moisiakha Andrii Valentynovych,

Doctor of Philosophy in Public Management and Administration, Associate Professor at the Department of Tourism Organization of the Educational and Scientific Institute of Management, Economics and Business (NNIUEB), Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, 2, Frometivska str., e-mail: Andrey4114@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-7249-9272>

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА В СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЯХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Анотація. *Метою дослідження є аналіз ролі соціальних медіа в комунікаційних стратегіях органів державної влади, спрямованих на зміцнення національної безпеки України. Дослідження присвячене вивченню ролі соціальних медіа у стратегічних комунікаціях з метою забезпечення національної безпеки.*

Методологія. *Розглянуто теоретичний аналіз стратегічних комунікацій, принципи комунікації в контексті соціальних медіа, роль соціальних медіа в національній безпеці, існуючі обмеження та виклики, а також стратегічні напрямки ефективного використання соціальних медіа в комунікаціях у сфері національної безпеки.*

Наукова новизна. *Підкреслено важливість платформ соціальних медіа як невід'ємного інструменту стратегічних комунікацій у сфері національної безпеки. Соціальні медіа дозволяють оперативно поширювати інформацію, посилюють залучення громадськості та сприяють реагуванню на кризові ситуації. Однак, необхідно вирішувати такі проблеми, як дезінформація, відсутність контролю, ризики для приватності та необхідність балансу між швидкістю та точністю. Визначено успішність використання соціальних медіа у реагуванні на надзвичайні ситуації, кампаніях з інформування громадськості, залучення громадян, кризових комунікаціях, боротьбі з тероризмом, цифрових війнах та міжнародних відносинах.*

Висновки. *Для оптимізації використання соціальних медіа у забезпеченні національної безпеки рекомендується співпраця з платформами соціальних мереж, програми медіаграмотності та заходи з кібербезпеки. Дотримуючись стратегічних принципів, розвиваючи партнерство з приватними медіа-засобами, сприяючи використанню ефективних протоколів верифікації, інструментів аналітики соціальних мереж та постійної комплексної оцінки цифрового середовища, Україна може використати можливості соціальних медіа для ефективного донесення ключових повідомлень,*

залучення громадськості та зміцнення національної безпеки, враховуючи сучасні складні виклики та потреби боротьби з російською військовою агресією, в т. ч. засобами стратегічних комунікацій в соціальних медіа.

Ключові слова: соціальні медіа, стратегічні комунікації, національна безпека, державне управління, політика.

THE UTILIZATION OF SOCIAL MEDIA IN STRATEGIC COMMUNICATIONS AIMED AT ENSURING THE NATIONAL SECURITY OF UKRAINE

Abstract. *The purpose of the research is to analyze the role of social media in the communication strategies of state authorities aimed at strengthening the national security of Ukraine. The study is devoted to examining the role of social media in strategic communications for the purpose of ensuring national security.*

Methodology. *Theoretical analysis of strategic communications, principles of communication in the context of social media, the significance of social media for country's national security, existing limitations and challenges, as well as strategic vectors of the social media effective utilization in communications in the area of national security are considered.*

Scientific novelty. *The significance of social media platforms as an integral tool of strategic communications in the field of national security is underscored. Social media enable rapid dissemination of information, enhance public involvement, and facilitate response to crisis situations. However, certain issues such as misinformation, lack of control, risks to privacy and the need to balance speed and accuracy need to be addressed. It was determined that the utilization of social media in emergency response, public awareness campaigns, citizen engagement, crisis communications, counter-terrorism, digital warfare, and international relations is indispensable.*

Conclusions. *Collaboration with social media platforms, media literacy programs, and cyber security activities is expedient to enhance the utilization of social media in national security. It was shown that Ukraine can use the capabilities of social media to effectively deliver key messages, engage the public, and strengthen national security by way of adhering to strategic principles, developing partnerships with private media, promoting the use of effective verification protocols, social network analytics tools, as well as ongoing comprehensive evaluation of the digital environment, taking into consideration present-day complex challenges and needs of combating Russian military aggression, including the means of strategic communications in social media.*

Key words: social media, strategic communications, national security, public administration, politics.

Постановка проблеми. У сучасному інформаційному суспільстві соціальні медіа стають ключовим інструментом комунікації, впливаючи на усі аспекти життя, включаючи політику, економіку, соціальні зв'язки та національну безпеку. Використання соціальних медіа в стратегічних комунікаціях є необхідним для забезпечення ефективного спілкування з громадськістю, формування позитивного іміджу та мобілізації суспільства в контексті національної безпеки.

Необхідність дослідження використання соціальних медіа в стратегічних комунікаціях для національної безпеки виходить зі зростаючого впливу таких платформ на формування громадської думки, поширення інформації та маніпулювання громадською свідомістю. Соціальні медіа стають каналом швидкої та масової комунікації, який може бути використаний як для покращення національної безпеки, так і для її підриву.

Україна зазнала руйнівного впливу російської військової агресії, що додатково посилює

інформаційний чинник протистояння та гібридних загроз. Ефективна стратегія використання соціальних медіа може допомогти українському урядові та військовим структурам виявляти дезінформацію, швидко реагувати на загрози та забезпечувати об'єктивну та достовірну інформацію для громадськості. Розуміння вказаних аспектів є важливим у контексті сучасних викликів та загроз, що постали перед країною, і може допомогти побудувати ефективні та адаптивні стратегії комунікацій, які сприятимуть зміцненню національної безпеки України.

Актуальними напрямками визначаються вплив соціальних медіа на формування громадської думки, маніпуляцію інформацією, поширення дезінформації та кібератаки, мобілізацію суспільства та підвищення свідомості щодо аспектів національної безпеки. Використання соціальних медіа в стратегічних комунікаціях для забезпечення національної безпеки в Україні вимагає ретельного аналізу, розуміння соціальних, політичних та технологічних контекстів,

а також розробки цілеспрямованих стратегій і заходів для подолання наявних викликів та ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження, що стосуються використання соціальних медіа в контексті стратегічних комунікацій та національної безпеки, зосереджені на аналізі ролі медійних засобів та можливостей у формуванні громадської думки, мобілізації суспільства, поширенні дезінформації та викликах, пов'язаних з кібербезпекою. Вчені та дослідники розглядають різні аспекти використання соціальних медіа, такі як роль платформ у формуванні суспільної думки, взаємодія з громадськістю, аналіз трендів та дезінформації, ефективність комунікаційних стратегій та реагування на кризові ситуації. Деякі дослідження також зосереджуються на порівнянні використання соціальних медіа в Україні з іншими країнами або на розробці практичних рекомендацій для вдосконалення комунікаційних стратегій національної безпеки. Питання зазначеного спрямування досліджували науковці А. Благодарний, М. Бореллі, З. Григорова, Д. Дубов, В. Каплушенко, О. Кононець, С. Міранда, С. Стінсен та ін. Однак, враховуючи швидкі зміни в соціальних медіа та постійно зростаючу роль таких платформ у суспільстві, дослідження щодо використання соціальних медіа в контексті національної безпеки потребують більш детального розгляду та удосконалення теоретичних підходів та практичних рекомендацій.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз ролі соціальних медіа в комунікаційних стратегіях органів державної влади, спрямованих на зміцнення національної безпеки України.

Виклад основного матеріалу дослідження. В науковій літературі соціальні медіа розглядаються як сукупність інформаційного контенту на сайтах соціальних мереж, який користувачі поширюють, коментують, читають та переглядають (відео, фото, дописи, посилання і т. д.) [5]. На думку С. Міранди, соціальні медіа є середовищем, в якому звичайні люди можуть самостійно створювати новини [11]. Інші науковці визначають соціальні медіа як поєднання спеціалізованих інтернет-сервісів та платформ, що надають можливість користувачам здійснювати комунікацію, споживати, створювати й розповсюджувати контент у межах певної соціальної структури [3].

Соціальні медіа фактично охоплюють багато різних каналів комунікації, але головна мета їхніх каналів сприймається як заохочення до спілкування. Більшість сайтів соціальних мереж

зосереджуються на певному типі соціальної взаємодії. Наприклад, користувачі Facebook зацікавлені в розмовах, зв'язках і обміні інформацією як між окремими особами, так і між організаціями. Користувачі LinkedIn орієнтовані більш професійно, зосереджені на ділових стосунках, інформація, пов'язана з брендингом та роботою, тому їх структура робить відносини більш діловими. Користувачі Twitter спілкуючись з іншими користувачами, стають частиною більшого групового руху, тенденцій та формують репутацію. Одним із найбільш революційних аспектів соціальних медіа є те, що вони безкоштовно надають інформацію широкій групі людей з невеликою затримкою або без затримки від фактичної події. Крім того, будь-хто може просувати новини, інформацію чи інші ресурси, що робить будь-кого, хто має доступ до Інтернету, творцем контенту. Сьогодні люди використовують силу інформаційних мереж для організації руху за свободу та права людини. Тим часом ворогуючі країни, злочинні групи, терористи та окремі особи прагнуть використовувати ті самі канали та мережі зв'язку для досягнення різноманітних національних, ідеологічних, екстремістських і прихованих цілей [10].

У сучасній літературі широко визнається роль соціальних медіа як механізму для дебілізації інтелектуальних переконань, ідеологічних констант, моральних і соціальних чеснот для створення дисбалансу в суспільстві, посилення загрози національній безпеці та кризи [9].

Структура національної безпеки включає взаємозалежні елементи, насамперед, соціальну, політичну, економічну, правову, продовольчу, культурну, екологічну та інформаційну безпеку. Соціальні медіа можуть бути безпосередньо пов'язані з тероризмом, плануванням, вербуванням і нападами. Припускається, що загальний результат використання платформ соціальних мереж призвів до успішних кампаній вербування, особливо молоді, для приєднання до терористичних груп [7].

Сучасна література підтверджує думки щодо негативного впливу соціальних медіа на сприйняття національної безпеки через поширення деструктивних ідей і негативної культури, наприклад, насильства та тероризму [13].

Найпопулярніші медіаплатформи мають мільярдні аудиторії, містять величезні об'єми інформації та дозволяють одночасно вести комунікації з найбільшою аудиторією (рис. 1).

Для ключових комунікаторів у державних органах влади з управління кризою та реагування на кризи, неурядових організаціях,

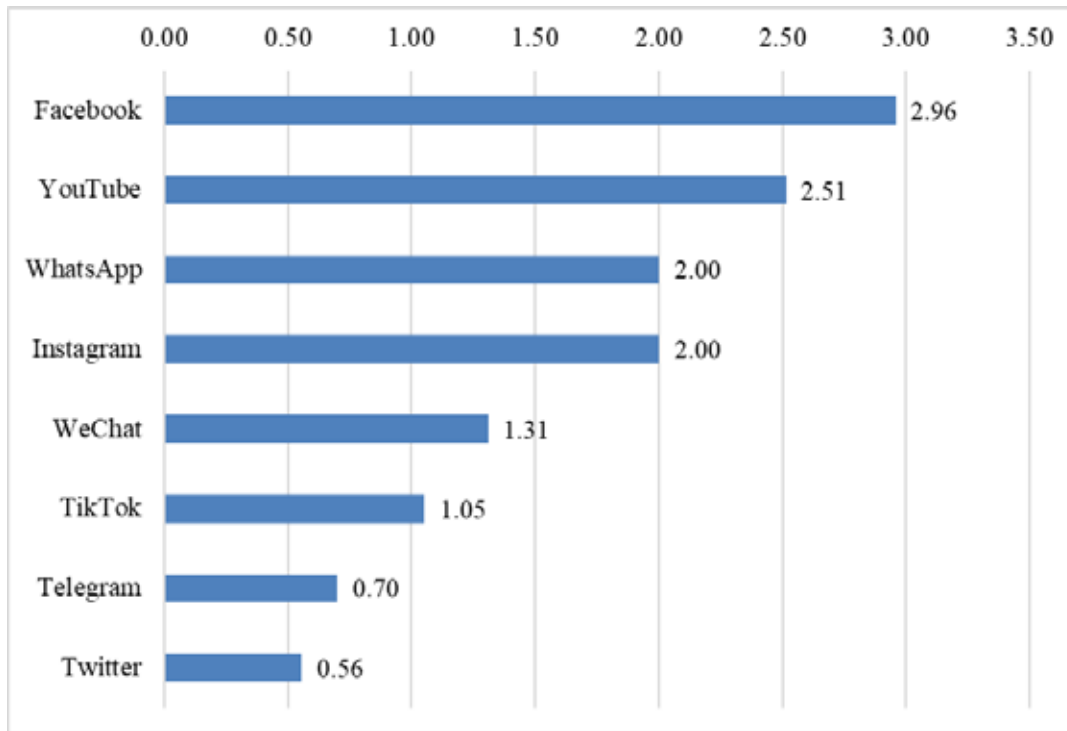

Рис. 1. Соціальні медіа-платформи з найбільшою кількістю активних користувачів у 2023 р., млрд чол. [12]

а також для громадськості слід визнати соціальні медіа важливими та оволодівати міжсоціальним медіа моніторингом та його особливостям; синхронізувати зв'язки і встановити стандартну операційну процедуру (SOP) щодо того, хто, де і з ким комунікує під час кризи, а також як має бути синхронізована комунікація між різними установами; створити та оприлюднити спільний екстрений обліковий запис у соціальних мережах; брати участь, взаємодіяти та керувати; бути в курсі вмісту без хеш-тегів; запровадити інструменти та методи перевірки [15].

Розповсюдження соціальних медіа надає аналітикам безліч інформації про національну безпеку, яка інакше була б недоступна через інші джерела. Одним з відомих підходів для національної безпеки є використання спеціальних інструментів і методологій – SOCMINT (social media intelligence). Деякі випадки використання SOCMINT для національної безпеки включають: оцінку інформаційних середовищ (обізнаність про геополітику, громадські настрої, технологічні розробки та діяльність на місцях у сферах інтересів); кризова реакція (інформація в режимі реального часу про такі події, як стихійні лиха, кризи у сфері охорони здоров'я та терористичні атаки); аналіз загроз національній безпеці (дезінформація та тероризм, воєнна агресія) і залежать від соціальних мереж для поширення [14].

Стратегічні комунікації можна охарактеризувати як систематичний процес розробки та впровадження комунікаційних стратегій і тактик, спрямованих на досягнення конкретних цілей, включаючи інформування, формування думки громадськості, переконання, деконфлітування, підтримку політичного лідерства та забезпечення національної безпеки. Стратегічні комунікації передбачають довготривалий плановий підхід, що охоплює аналіз аудиторії, визначення основних повідомлень і вибір оптимальних комунікаційних каналів. Вони спрямовані на створення чіткого та консистентного образу або повідомлення, яке сприяє досягненню поставлених цілей організації чи держави [4].

Стратегічні комунікації вимагають інтеграції різних комунікаційних засобів, включаючи традиційні (наприклад, прес-релізи, промови) та нові (наприклад, соціальні медіа, відеоблоги) формати. Вони залежать від аналізу контексту та враховують цільову аудиторію. Важливим елементом стратегічних комунікацій є ретельне планування, використання стратегічних інструментів (наприклад, SWOT-аналіз, стейкхолдер-аналіз) та оцінка результативності комунікаційних заходів. Визначення стратегічних комунікацій дозволяє усвідомити важливість вивчення та розвитку ефективних комунікаційних стратегій і тактик для досягнення мети національної безпеки.

Незважаючи на всі переваги, використання соціальних медіа в стратегічних комунікаціях також вносить виклики та обмеження. Зокрема, поширення дезінформації, фейкових новин і зловживання соціальними медіа можуть створювати загрози для національної безпеки. Тому важливо розробити ефективні стратегії для розпізнавання та протидії дезінформації, а також забезпечити кібербезпеку та захист персональних даних в соціальних медіа [2].

Однією з головних проблем соціальних медіа-мереж є велика кількість доступної інформації. Швидкий і постійний потік контенту може призвести до інформаційного перевантаження, що ускладнює виділення стратегічних повідомлень і досягнення цільової аудиторії. Більше того, наявність дезінформації та фейкових новин на платформах соціальних мереж може ще більше ускладнити поширення точної та достовірної інформації.

На відміну від традиційних медіа-каналів, соціальні медіа-платформи надають обмежений контроль над поширенням та отриманням повідомлень. Як тільки інформація потрапляє в соціальні мережі, вона може бути швидко поширена, змінена або неправильно інтерпретована користувачами. Така відсутність контролю викликає занепокоєння щодо точності та достовірності переданих повідомлень, особливо в чутливих питаннях національної безпеки.

Платформи соціальних мереж збирають величезні обсяги персональних даних, що викликає занепокоєння щодо приватності та безпеки. У контексті національної безпеки захист конфіденційної інформації від зловмисників або несанкціонованого доступу має першочергове значення. Для стратегічних комунікацій вкрай важливо застосовувати надійні заходи безпеки та навчати користувачів безпечним практикам, щоб зменшити потенційні ризики.

Неправдиві нарративи та маніпулятивний контент можуть підірвати довіру, посіяти розбрат і використати вразливі місця в суспільстві. Протидія дезінформації та забезпечення поширення достовірної інформації є постійними викликами у сфері стратегічних комунікацій. Характер соціальних мереж, що працюють у режимі реального часу, вимагає швидкого реагування на ситуації, що виникають. Однак знайти баланс між швидким реагуванням і забезпеченням точності інформації може бути непросто. Поспішні або неточні повідомлення можуть мати негативні наслідки для національної безпеки. Тому створення ефективних протоколів верифікації та перевірки фактів має вирішальне значення.

Подолання вказаних обмежень і викликів вимагає комплексного підходу, що поєднує технологічні рішення, програми медіаграмотності, співпрацю з соціальними мережами та ефективне таргетування повідомлень.

З метою визначення напрямків використання соціальних мереж у стратегічних комунікаціях для зміцнення національної безпеки України слід зосередитись на оптимізації використання платформ соціальних мереж, вирішення потенційних проблем і забезпечення ефективних комунікаційних стратегій, узгоджених з цілями національної безпеки. Розробка чітко визначеної стратегії використання соціальних мереж має вирішальне значення для ефективного використання цих платформ. Така стратегія повинна визначати конкретні цілі, цільові аудиторії, ключові повідомлення та показники успіху. Вона також має враховувати унікальні характеристики кожної платформи соціальних мереж і відповідно адаптувати підхід до комунікації.

Регулярний моніторинг платформ соціальних мереж дозволить виявляти нові тенденції, суспільні настрої та потенційні загрози безпеці. Проактивна взаємодія сприятиме формуванню почуття довіри та готовності реагувати, посилюючи ефективність стратегічних комунікацій. Доцільним є використання інструментів аналітики соціальних мереж, щоб отримати уявлення про поведінку аудиторії, моделі залучення та ефективність контенту. Підсумком має стати постійне оцінювання ефективності стратегій і кампаній у соціальних медіа за допомогою аналізу даних, збору відгуків та оцінки ефективності.

Отже, успішне використання соціальних медіа у стратегічних комунікаціях для забезпечення національної безпеки є ключовим у різних сферах, включаючи реагування на надзвичайні ситуації, кампанії з інформування громадськості, залучення громадян, кризові комунікації, боротьбу з тероризмом, дипломатію та управління репутацією. Застосовуючи інноваційні підходи, використовуючи специфічні особливості платформи та інтерактивну природу соціальних мереж, зацікавлені сторони можуть скористатися можливостями, які надають ці платформи, та ефективно комунікувати з цільовою аудиторією, що в кінцевому підсумку сприятиме досягненню цілей національної безпеки.

Висновки. В сучасних умовах соціальні медіа мають значний потенціал для забезпечення національної безпеки України, проте вони також ставлять відповідні виклики та загрози. Ефективне використання соціальних медіа

в стратегічних комунікаціях вимагає розуміння їх можливостей, обмежень та налагодження відповідних механізмів контролю. Забезпечення національної безпеки в умовах сучасних комунікаційних викликів і загроз передбачає постійне вивчення та удосконалення стратегій комунікацій і використання соціальних медіа.

Платформи соціальних медіа стали невід'ємним інструментом стратегічних комунікацій у сфері національної безпеки. Їх широке використання, робота в режимі реального часу та широке охоплення роблять їх ефективними каналами для поширення інформації, взаємодії з громадськістю та протидії новим загрозам. Соціальні медіа зробили революцію в реагуванні на кризи та управлінні надзвичайними ситуаціями. Органи державної влади та органи безпеки можуть використовувати існуючі медіа-платформи для надання оновленої інформації в режимі реального часу, інструкцій з безпеки та рекомендацій щодо евакуації під час кризових ситуацій. Соціальні медіа забезпечують швидку комунікацію з широкою аудиторією, сприяючи ефективній кризовій комунікації.

Незважаючи на переваги, використання соціальних мереж у стратегічних комунікаціях пов'язане з певними викликами та ризиками. Серед них: швидке поширення дезінформації, відсутність контролю над розповсюдженням контенту, занепокоєння щодо конфіденційності та необхідність балансувати між швидкістю та точністю. Вирішення цих проблем вимагає надійних стратегій, співпраці з платформами соціальних мереж та прихильності до точності та безпеки інформації.

Стратегічні комунікації в епоху соціальних мереж потребують постійної оцінки, адаптації та інновацій. Регулярна оцінка комунікаційних стратегій, аналіз поведінки аудиторії та врахування нових тенденцій і технологій є важливими для забезпечення ефективності та актуальності повідомлень з питань національної безпеки. Дотримуючись вказаних стратегічних напрямів, Україна може оптимізувати використання платформ соціальних медіа у стратегічних комунікаціях з питань національної безпеки. Використання можливостей соціальних медіа та подолання їхніх обмежень сприятиме поширенню інформації, залученню громадян і підвищенню обізнаності громадськості, що в кінцевому підсумку посилить зусилля України у сфері національної безпеки та протистояння російській військовій агресії в цифрових медійних засобах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ: —

1. Благодарний А., Кононець О. Стратегічні комунікації у секторі безпеки і оборони України. Молодий вчений. 2023. № 1 (113). С. 5–9.
2. Гоцур О. Особливості функціонування медіаринку України в умовах війни (лютий-вересень 2022 року). *Communications and Communicative Technologies*. 2022. № 22. С. 47–53.
3. Григорова З. В. Нові медіа, соціальні медіа, соціальні мережі – ієрархія інформаційного простору. *Технологія і техніка друкарства: збірник наукових праць*. 2017. № 3. С. 93–100.
4. Дубов Д. В. Стратегічні комунікації: проблеми концептуалізації та практичної реалізації. Стратегічні пріоритети. Серія: Політика. 2016. № 4. С. 9–23.
5. Каплуненко В. О., Бондаренко С. В. Основні підходи до визначення поняття соціальні медіа (огляд зарубіжних та вітчизняних досліджень). *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2020. № 2(12). С. 236–240.
6. Руденко Ю., Дегтярьова Н., Петренко С., Горохова В. Розвиток медіаграмотності молодого покоління: практичний аспект проблеми. *Фізико-математична освіта*. 2022. № 5(37). С. 56–63.
7. Al Zaabi K., Tomic D. New security paradigm – The use of social networks as a form of threat to the national security state. *Ann. Disaster Risk Sci*. 2018. № 1. P. 27–33. URL: <https://hrcak.srce.hr/clanak/295213>.
8. Asongu S. A., Orim S.-M. I., Nting R. T. Terrorism and Social Media: Global Evidence. *J. Glob. Inf. Technol. Manag.* 2019 № 22. P. 208–228.
9. Borelli M. Social media corporations as actors of counter-terrorism. *New Media & Society*. 2021. DOI: <https://doi.org/10.1177/146144482110351214>.
10. Chukwuma E. C. Social Media and National Security: Issues, Challenges, and Prospects. *International Journal of Social Sciences and Humanities Reviews*. 2018. № 1(8). P. 248–255.
11. Miranda S. M., Young A., Yetgin E. Are social media emancipatory or hegemonic? Societal effects of mass media digitization in the case of the SOPA discourse. *MIS quarterly*. 2016. Vol. 40. № 2. P. 303–329.
12. Most popular social networks worldwide as of January 2023, ranked by number of monthly active users. *Statista*. 2023. URL: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>.
13. Naqbi N. A., Momani N. A., Davies A. The Influence of Social Media on Perceived Levels of National Security and Crisis: A Case Study of Youth in the United Arab Emirates. *Sustainability*. 2022. № 17(14). С. 1–19.
14. Softness N. A. Social Media and Intelligence: The Precedent and Future for Regulations. *American Intelligence Journal*. 2017. № 1(34). P. 32–37.
15. Steensen S. et al. Social media and situation awareness during terrorist attacks: Recommendations for

crisis communication. *Social Media Use in Crisis and Risk Communication: Emergencies, Concerns and Awareness*. Emerald Publishing Limited, 2018. P. 277–295.

REFERENCES:

1. Blahodarnyi A., Kononets O. (2023). Stratehichni komunikatsii u sektori bezpeky i oborony Ukrainy. *Molodyi vchenyi*. № 1 (113). S. 5–9. [in Ukrainian].
2. Hotsur O. (2022). Osoblyvosti funktsionuvania mediarynku Ukrainy v umovakh viiny (liutyiveresen 2022 roku). *Communications and Communicative Technologies*. № 22. S. 47–53. [in Ukrainian].
3. Hryhorova Z. V. (2017). Novi media, sotsialni media, sotsialni merezhi – iierarkhiia informatsiinoho prostoru. *Tekhnolohiia i tekhnika druzarstva: zbirnyk naukovykh prats*. № 3. S. 93–100. [in Ukrainian].
4. Dubov D. V. (2016). Stratehichni komunikatsii: problemy kontseptualizatsii ta praktychnoi realizatsii. *Stratehichni priorytety. Serii: Polityka*. № 4. S. 9–23. [in Ukrainian].
5. Kaplunenko V. O., Bondarenko S. V. (2020). Osnovni pidkhody do vyznachennia poniattia sotsialni media (ohliad zarubizhnykh ta vitchyznianskykh doslidzhen). *Visnyk studentskoho naukovooho tovarystva DonNU imeni Vasylia Stusa*. № 2(12). S. 236–240. [in Ukrainian].
6. Rudenko Yu., Dehtiarova N., Petrenko S., Horokhova V. (2022). Rozvytok mediahramotnosti molodoho pokolinnia: praktychnyi aspekt problemy. *Fizykomatematychna osvita*. № 5(37). S. 56–63. [in Ukrainian].
7. Al Zaabi K., Tomic D. (2018). New security paradigm – The use of social networks as a form of threat to the national security state. *Ann. Disaster Risk Sci.* № 1. P. 27–33. Retrieved from <https://hrcak.srce.hr/clanak/295213>.
8. Asongu S. A., Orim S.-M. I., Nting R. T. (2019). Terrorism and Social Media: Global Evidence. *J. Glob. Inf. Technol. Manag.* № 22. P. 208–228
9. Borelli M. Social media corporations as actors of counter-terrorism. *New Media & Society*. 2021. DOI: <https://doi.org/10.1177/146144482110351214>.
10. Chukwuma E. C. (2018). Social Media and National Security: Issues, Challenges, and Prospects. *International Journal of Social Sciences and Humanities Reviews*. №1(8). P. 248–255.
11. Miranda S. M., Young A., Yetgin E. (2016). Are social media emancipatory or hegemonic? Societal effects of mass media digitization in the case of the SOPA discourse. *MIS quarterly*. Vol. 40. № 2. P. 303–329.
12. Most popular social networks worldwide as of January 2023, ranked by number of monthly active users. *Statista*. (2023). Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>.
13. Naqbi N. A., Momani N. A., Davies A. (2022). The Influence of Social Media on Perceived Levels of National Security and Crisis: A Case Study of Youth in the United Arab Emirates. *Sustainability*. № 17(14). C. 1–19.
14. Softness N. A. (2017). Social Media and Intelligence: The Precedent and Future for Regulations. *American Intelligence Journal*. №. 1(34). P. 32–37.
15. Steensen S. et al. (2018). Social media and situation awareness during terrorist attacks: Recommendations for crisis communication. *Social Media Use in Crisis and Risk Communication: Emergencies, Concerns and Awareness*. Emerald Publishing Limited. P. 277–295.